

2.6.2003

509/4/01

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Mirja Tamminen

**VIIVÄSTYS MAATALOUDEN TUKIEN VALVONNASSA JA
MAKSATUKSESSA TE-KESKUKSESSA**

1

KANTELU

A ja B arvostelevat 2.2.2001 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa Satakunnan työvoima- ja elinkeinokeskuksen maaseutuosaston (jäljempänä TE-keskuksen) menettelyä mm. maatalouden tukien valvonnassa ja maksatuksessa.

A ja B kertovat asiassa seuraavan.

1. Peltoalaperusteisten tukien valvonta ja tukipäätös. TE-keskuksen tarkastajat olivat aloittaneet 30.9.1998 kantelijoiden tilalla peltoalaperusteisten tukien valvonnan. Valvonta oli edelleen kesken eivätkä kantelijat olleet saaneet "kolmansien korjauspöytäkirjojen" mukaista valituskelpoista tukipäätöstä.

2. Ympäristötuen erityistuen maksatus. Valumavesien käsittelyä (laskeutusaltaan perustaminen ja hoito) koskevaan sopimukseen perustuvaa ympäristötuen erityistukea koskevat päätökset olivat myös tekemättä ja tuet maksamatta kantelijoille kolmelta vuodelta.

- - -

A ja B pyysivät oikeusasiamiestä tutkimaan TE-keskuksen menettelyn. - - -

3

RATKAISU

3.1

Peltoalaperusteisten tukien valvonta ja tukipäätös

Satakunnan TE-keskuksen tarkastajat suorittivat kantelijoiden tilalla valvontakäynnin 30.9.1998. A ja B allekirjoittivat valvonnasta laaditun, 16.12.1998 päivätyn peltoalaperusteisten tukien valvontapöytäkirjan 17.12.1998, mutta he eivät hyväksyneet valvonnan tulosta pöytäkirjassa yksilöityjen lohkojen osalta.

A ja B vaativat toisen vaiheen mittausta, jonka TE-keskuksen tarkastajat aloittivat 20.5.1999. Mittaus kuitenkin keskeytettiin 20.5.1999 A:n ja B:n pyynnöstä järven vesipinnan liiallisen korkeuden vuoksi. Tarkastajat suorittivat

toisen vaiheen mittauksen loppuun 30.5.2000. Siitä laadittiin 14.6.2000 päivätty rehualaan liittyvä toisen vaiheen peltoalaperusteisten tukien valvontapöytäkirja, jonka A allekirjoitti 30.6.2000. A ja B eivät hyväksyneet valvonnan lopputulosta.

TE-keskuksen selvityksen mukaan tammikuussa 2001 ilmeni, että toisen vaiheen valvonnasta laadittu pöytäkirja oli jäänyt käsittelemättä, kun se oli palautunut 30.6.2000 TE-keskukseen. Tämän johdosta laadittiin 28.3.2001 päivätty oikaisupöytäkirja toisen vaiheen peltoalaperusteisten tukien valvontapöytäkirjaan. A allekirjoitti sen 18.4.2001.

Toisen vaiheen mittauksessa valvonnan tulos muuttui rehualojen osalta siten, että eläinpalkkioita voitiin maksaa vuodelta 1998. C:n kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen teki 4.4.2002 oikaisupäätöksen vuoden 1998 sonnipalkkiosta. Hakemusten mukaiset tuet korkoineen oli maksettu kantelijoille samana päivänä.

3.1.2

Kannanotto

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa viranomaisessa.

Kantelijat saivat tuet ja oikaisupäätöksen vasta noin vuoden ja yhdeksän kuukauden kuluttua toisen vaiheen valvonnasta laaditun pöytäkirjan valmistumisesta ja allekirjoittamisesta. Mielestäni näin pitkää käsittelyaikaa ei voida pitää hyväksyttävänä.

TE-keskus on perustellut valvonnan viivästymistä henkilövaihdojen yhteydessä tapahtuneella erehdyksellä. Valvonta-asiaa hoitanut tarkastaja oli siirtynyt toisen TE-keskuksen palvelukseen 15.6.2000. Kun toisen vaiheen valvonnasta laadittu valvontapöytäkirja palautui 30.6.2000 TE-keskukseen, pöytäkirja ei ollut siirtynyt muiden tarkastajien käsiteltäväksi ja se jäi tuossa vaiheessa käsittelemättä.

Katson, ettei valvonta-asian käsittelyä ja käsittelyn seuranta ollut TE-keskuksessa järjestetty tältä kohdin asianmukaisesti. Tämän vuoksi valvontapöytäkirjan jatkokäsittely viivästyi yli yhdeksän kuukautta.

Tukien maksatus viivästyi vielä noin vuodella siitä, kun oikaisupöytäkirja laadittiin. Kunnasta puhelimitse saadun tiedon mukaan tukien maksatus viivästyi tuen laskennassa olleiden ongelmien vuoksi.

TE-keskus on ilmoittanut, että se on tarkistanut menettelyitään, jotta tällaiset virheet vältettäisiin vastaisuudessa.

3.2

Ympäristötuen erityistuen maksatus

3.2.1

Tapahtumat

TE-keskuksen tarkastajat suorittivat kantelijoiden tilalla 16.10.1998 valvontakäynnin valumavesien käsittelyä (laskeutusaltaan perustaminen ja hoito) koskevan sopimuksen osalta. Valvonnasta laadittiin 25.11.1998 päivätty ympäristötuen erityistukisopimuksen valvontapöytäkirja, jonka A allekirjoitti 14.12.1998. Pöytäkirjan mukaan valvonnassa hyväksytty pinta-ala ei vastannut sopimuksen mukaista pinta-alaa.

TE-keskus laati 2.3.2001 päivätyn oikaisupöytäkirjan ympäristötuen erityistuen valvontaan. Pöytäkirjan mukaan valvontaa oikaistiin niin, että sopimusalaan kuuluvat lohkot todettiin pinta-alaltaan sopimuksen mukaisiksi. A allekirjoitti pöytäkirjan 5.3.2001.

TE-keskus lähetti valumavesien käsittelyä koskevan sopimuksen perusteella vuosilta 1998, 1999 ja 2000 maksamatta olleet ympäristötuen erityistuet maksatukseen 7.3.2001. Hakemusten mukaiset tuet maksettiin 12.3.2001.

3.2.2

Kannanotto

Ympäristötuen erityistukien valvonta valumavesien osalta valmistui ja tuki maksettiin A:lle ja B:lle sopimusvuodelta 1998 yli kahden vuoden ja kahden kuukauden kuluttua sopimusvuoden päättymisestä. Edellä kohdassa 3.1.2 selostettuun perustuslain 21 §:n säännökseen viitaten katson, ettei näin pitkää valvonnan käsittelyaikaa voida pitää hyväksyttävänä. Tukien maksatukset vuosilta 1999 ja 2000 viivästyivät myös niiden maksamiselle asetetusta tavoitepäivämäärästä (15.10.) vuoden 1998 valvonnan viivästymisen vuoksi.

TE-keskuksen mukaan vuoden 1998 tuen maksatus viivästyi osin siksi, että hakija oli täyttänyt puutteellisesti tukihakemuksen kasvulohkolomakkeen. Ympäristötuen erityissopimuksen valvontapöytäkirjan liitteestä ilmenee kuitenkin, että tietojen puutteellisuus oli todettu jo 25.11.1998. Kysymys oli myös tiedoista, joiden täydentämiseen maaseutuelinkeinoviranomaisen olisi tarvittaessa tullut varata viljelijälle kohtuullinen määräaika. Sen vuoksi en voi pitää TE-keskuksen ilmoittamaa syytä hyväksyttävänä perusteena valvonnan ja sitä kautta tukien maksatuksen viivästymiselle.

TE-keskuksen oikeusasiamiehelle antamassa selvityksessä ei ole esitetty muita syitä valvonnan viivästymiselle. TE-keskuksesta puhelimitse saadun tiedon mukaan 16.10.1998 suoritettua ympäristötuen erityistuen valvonnan tuloksen johdosta oli päädytty vielä odottamaan hakijan muiden tukien keskenäisen valvonnan tulosta.

Katson, ettei TE-keskus ole esittänyt hyväksyttäviä perusteita ympäristötuen erityistuen valvonnan viivästymiselle maaliskuuhun 2001 asti.

--

3.5

Toimenpiteet

AOA Jääskeläinen saattoi TE-keskuksen maaseutuosaston tietoon kohdassa 3.1 esitetyn käsityksensä peltoalaperusteisten tukien valvonnan viivästyisestä sekä valvonta-asian käsittelyn ja käsittelyn seurannan järjestämisestä. Lisäksi hän saattoi TE-keskuksen maaseutuosaston tietoon kohdassa 3.2 esitetyn käsityksensä ympäristötuen erityistuen valvonnan viivästyisestä.

Samalla AOA Jääskeläinen kiinnitti maaseutuosaston huomiota vastaisen varalle maatalouden tukien valvonnan joutuisuuteen sekä valvonta-asioiden käsittelyn asianmukaiseen seurantaan.

- - -